

คำสั่ง

คดีหมายเลขดำที่

ลต. ๒ /๒๕๕๕

คดีหมายเลขแดงที่

ลต. ๑ /๒๕๕๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕

วันที่ ๕ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ความคดีเลือกตั้ง

ระหว่าง { คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง
นายพนพล จอมจันทร์ยอง ผู้คัดค้าน

เรื่อง คดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง(ขอให้มีการเลือกตั้งใหม่และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ ประกาศให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ซึ่งในการเลือกตั้งดังกล่าว ผู้คัดค้านเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ หมายเลข ๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ (ที่ภู่วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๔) ผู้ร้องประกาศผลการเลือกตั้งให้ผู้คัดค้านเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งดังกล่าว ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ นายนิพนธ์ ทองพูล ยื่นคำร้องคัดค้านต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำพูนว่า การเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร

/ส่วนตำบล

ส่วนตำบลนครเจดีย์เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้คัดค้านมิได้เป็นไป โดยสุจริตและเที่ยงธรรม เนื่องจากผู้คัดค้านได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ ผู้ร้องดำเนินการสืบสวน สอบสวนตามคำร้องคัดค้านแล้ว ข้อเท็จจริงจากการสืบสวนสอบสวนได้ความว่า เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งอยู่ภายในช่วงเวลาหกสิบวันก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งนายกองค์การ บริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ มีการจัดเลี้ยงที่ร้านอาหารแพทองของนายณชพล แผลงปัญญา นางภัทราพร บัวตุม ซึ่งผู้คัดค้านเสนอชื่อเป็นเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ เป็นพิธีกรแนะนำตัวผู้คัดค้านต่อผู้มาร่วมงานแล้วให้ผู้คัดค้านขึ้นเวทีแนะนำตัวและกล่าวปราศรัย ถึงผลงานในอดีต แสดงวิสัยทัศน์ในการที่จะพัฒนาตำบลนครเจดีย์ในอีก ๔ ปีข้างหน้า และแนะนำทีมงานของผู้คัดค้านโดยมีนายไพรวลัย ทาทราย ซึ่งผู้คัดค้านเสนอชื่อเป็นรองนายก องค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ขึ้นเวทีกล่าวสนับสนุนผู้คัดค้าน จากนั้นผู้คัดค้านเชิญตัวแทน ของแต่ละหมู่บ้านร่วมร้องเพลงคาราโอเกะ ทั้งกล่าวด้วยว่าใครร้องเสียงดีจะมีรางวัลให้และมีการมอบ รางวัลให้แก่ผู้ร้องเพลงด้วย พฤติการณ์ที่ผู้คัดค้านและทีมงานแสดงออกต่อผู้มาร่วมงานเลี้ยง มีลักษณะเป็นเจ้าของงานเลี้ยงหรือมีส่วนในการจัดเลี้ยงโดยตรงอันแสดงให้เห็นว่าการจัดเลี้ยง ดังกล่าวมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ประกอบกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นในวันดังกล่าวล้วนแต่ เป็นกิจกรรมทางการเมืองและถ้อยคำก็มีลักษณะมุ่งหวังผลต่อการเลือกตั้ง กรณีจึงเชื่อได้ว่า การจัดงานเลี้ยงดังกล่าวซึ่งมีการเลี้ยงอาหารและเครื่องดื่มแก่ผู้มาร่วมงานซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ พร้อมทั้งมีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ โดยให้ผู้มาร่วมงาน

ร่วมร้องเพลงคาราโอเกะนั้น มีวัตถุประสงค์ในการหาเสียงเลือกตั้งโดยเป็นการแนะนำตัวผู้คัดค้าน และทีมงานของผู้คัดค้านเพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้าน จึงรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านได้ก่อ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการจัดเลี้ยงผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งด้วยการจัดให้มีหรรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ เพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้คัดค้านซึ่งกระทำภายในหกสัปดาห์ก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์จนถึงวันเลือกตั้ง อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้ผู้คัดค้านได้รับเลือกตั้งและมีผลให้การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้คัดค้านมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ขอให้คำสั่งให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ใหม่แทนผู้คัดค้านและให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้านมีกำหนดเวลาหนึ่งปี

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา รวมทั้งไม่ได้ใช้จ้างวาน หรือสนับสนุนให้ผู้ใดกระทำการตามคำร้อง กรณีนี้มีนายสมจิต นันทะชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ รับว่าเป็นผู้จัดเลี้ยง โดยนายณชพล แผลงปัญญา เป็นเจ้าของร้านอาหารแพทอง เป็นผู้จัดเตรียมอาหาร เครื่องดื่มให้แก่ผู้ที่มาร่วมงาน โดยไม่ปรากฏว่านายสมจิตและนายณชพล มีความสัมพันธ์ใด ๆ กับผู้คัดค้าน บุคคลทั้งสองไม่ได้เกี่ยวข้องเป็นผู้ช่วยหาเสียง ไม่ได้เป็นทีมงาน ไม่ได้เป็นผู้สนับสนุน หรือเป็นหัวคะแนนให้แก่ผู้คัดค้าน รวมทั้งไม่มีความสัมพันธ์อันเครือญาติกับผู้คัดค้านแต่อย่างใด วันเกิดเหตุคือวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๔ ผู้คัดค้านเดินทางไปธุระที่สวนลำไยของตนกับ

นายสมคิด ไชยพันธ์ และนางสุมิตรา ไชยเวียง ขากลับเห็นมีการชุมนุมกันที่บริเวณร้านอาหารแพทอง ผู้คัดค้านเป็นอดีตสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนหรือ สจ. เป็นที่รู้จักกันทั่วไปของคนในพื้นที่อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ทั้งนี้ธรรมชาติของนักการเมืองเมื่อพบเห็นกลุ่มมวลชนอยู่ที่ใดไม่ว่ามากหรือน้อยก็มักจะไปเสนอตัวไปร่วมกลุ่มหรือร่วมกิจกรรมเพื่อให้เป็นที่รู้จักคุ้นเคยและให้มวลชนพบเห็นการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มหรือของชุมชนสม่ำเสมอ เมื่อผู้คัดค้านผ่านมาพบเห็นการชุมนุมอยู่ที่หน้าร้านอาหารแพทอง ผู้คัดค้านซึ่งเป็นอดีตนักการเมืองแวะไปทักทายกับกลุ่มผู้ชุมนุมเป็นปกติ นายณชพลชักชวนผู้คัดค้านเข้าไปร่วมกิจกรรมในร้านโดยให้เกียรติผู้คัดค้านเพราะเป็นอดีต สจ. ส่วนนางภัทรพร บัวตูม ผู้คัดค้านเพิ่งรู้จักกันในงานดังกล่าวว่าเป็นประธานแม่บ้านตำบลนครเจดีย์ เมื่อนางภัทรพรทราบว่า ผู้คัดค้านเป็นอดีต สจ. ก็ให้เกียรติโดยการแนะนำผู้คัดค้านให้รู้จักกับผู้มาร่วมงานตามธรรมเนียมปกติ นายณชพลแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบว่าป็นงานเลี้ยงของนายสมจิต ซึ่งประสงค์จะเลี้ยงแก่บ้นเจ้าที่เกี่ยวกับกรณีน้ำในอ่างเก็บน้ำแม่วังสำนเต็มความจุให้แก่กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านหรือ อสม. ในตำบลนครเจดีย์ ซึ่งคุ้นเคยกันโดยเคยร่วมกันปรับปรุงถนนรอบอ่างเก็บน้ำแม่วังสำนมาก่อน โดย อสม.บางคนมีตำแหน่งเป็นแม่บ้าน หรือประธานแม่บ้านด้วย ก็เลยชวนกลุ่มแม่บ้านมาร่วมกันสังสรรค์ ส่วนนายณชพลก็ถือโอกาสโปรโมทร้านอาหารแพทอง เพราะมีการปรับปรุงเครื่องเสียงใหม่สามารถร้องเพลงคาราโอเกะได้ โดยมีการติดชื่องานว่า “เทิดไท้องค์ราชันย์” เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องจากโครงการอ่างเก็บน้ำแม่วังสำนเป็นโครงการในพระราชดำริ ในวันดังกล่าวผู้คัดค้านพบนายไพโรวัลย์ ทาทราย ซึ่งเป็นอดีตสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ และพบนายสุขเกษม กัญหาชาว ข้าราชการบำนาญ

ซึ่งเปิดร้านขายของชำในพื้นที่ตำบลนครเจดีย์ซึ่งผู้คัดค้านไปอุดหนุนอยู่บ่อยครั้งมาร่วมงานด้วย นายสุขเกษมพูดคุยกับผู้คัดค้านว่ามาร่วมงานตามคำชักชวนของนายสมจิตและมีความคิดอยากจะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ จึงมาพบเพื่อทำความรู้จักกับผู้มาร่วมงาน แต่ในวันดังกล่าวนายสมจิตติดภารกิจจำเป็นเร่งด่วนต้องร่วมกับผู้ใหญ่บ้านคนอื่นทุกคนในตำบลนครเจดีย์ไปร้องของบประมาณโครงการพัฒนาชุมชนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ในช่วงเวลาเดียวกัน นายณชพลจึงร้องขอให้ผู้คัดค้านซึ่งเป็นอดีต สจ. ซึ่งถือว่าเคยมีตำแหน่งหน้าที่สูงที่สุดของบุคคลที่มาร่วมงานให้ช่วยกล่าวอะไรในงานเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติแทนนายสมจิต ซึ่งเป็นการพูดโดยไม่มีบทหรือสคริปต์ให้พูดเป็นการพูดสดต่อหน้าผู้มาร่วมงาน ผู้คัดค้านกล่าวในเบื้องต้นว่างานดังกล่าวเป็นงานที่ไม่ใช่เป็นงานเลี้ยงทางการเมืองและกล่าวอารัมภบทถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยมีบางส่วนของ การพูดเป็นธรรมชาติของนักการเมืองที่มักจะพูดคุยถึงผลงานในอดีตของตนบ้างเพื่อให้เป็นที่ประทับใจของผู้รับฟังตามสมควร แต่ผู้คัดค้านไม่ได้พูดในลักษณะหาเสียงเชิญชวนให้ผู้มาร่วมงานให้การสนับสนุนลงคะแนนเสียงใด ๆ ให้แก่ผู้คัดค้านในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ที่จะมาถึง ผู้คัดค้านไม่เคยพูดให้ผู้มาร่วมงานทราบว่าผู้คัดค้านประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ ไม่เคยพูดร้องขอให้ผู้มาร่วมงานลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้คัดค้านหรือละเว้นการลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรายใด ไม่เคยแนะนำนางภัทราพรว่าจะให้ดำรงตำแหน่งเป็นเลขานุการของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ นอกจากนี้ผู้คัดค้านเชิญนายไพรวัลย์ขึ้นมากล่าวอะไรเล็กน้อยต่อหน้าผู้มาร่วมงานเพื่อเป็นการให้เกียรติกับนายไพรวัลย์

ในฐานะอดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ซึ่งถือเป็นคนในพื้นที่ และยังให้เกียรติเชิญ นายสุขเกษมมาพูดต่อหน้าผู้มาร่วมงานเพราะนายสุขเกษมอยากจะทำความรู้จักกับผู้มาร่วมงาน ซึ่งนายสุขเกษมก็ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อใดกับผู้คัดค้านในการสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ เมื่อมีการพูดคุยเสร็จมีการร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีแล้วผู้คัดค้าน แจ้งให้ผู้มาร่วมงานร้องเพลงได้ตามอัธยาศัยเพื่อเป็นการให้เกียรติแก่เจ้าของสถานที่เนื่องจาก ทราบว่าต้องการจะเชิญชวนให้ประชาชนมาใช้บริการเครื่องเสียงของร้านที่ได้ปรับปรุงใหม่

การสืบสวนสอบสวนของผู้ร้องในสำนวนคดีคัดค้านการเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.๒๕๕๔ ดังนี้

ก. มติของผู้ร้องไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งไม่ชอบด้วย มาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.๒๕๕๔ ข้อ ๙ กล่าวคือ คำร้องคัดค้านระบุดำเนินการตามอนุมาตราแห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ แต่กลับไม่ระบุหรือไม่ปรากฏ ข้อเท็จจริงของแต่ละข้อกล่าวหาในแต่ละประเด็นหรือแต่ละข้อกล่าวหา และไม่ระบุพฤติการณ์ที่ทำให้ การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับ คณะกรรมการการเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังไม่ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับเวลารวมทั้งบุคคลต่าง ๆ

ที่เกี่ยวข้อง จึงถือว่าเป็นคำร้องที่ไม่ชอบด้วย ข้อ ๙ (๔) แห่งระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งต้องห้ามมิให้รับเป็นเรื่องค้ำน ตามข้อ ๑๖ (๑) แห่งระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.๒๕๕๔ เมื่อคำร้องคัดค้านดังกล่าวต้องห้ามรับเป็นเรื่องคัดค้านตามข้อ ๑๖ (๑) การที่ผู้ร้องมีมติในคำร้องคัดค้านที่ต้องห้ามมิให้รับเป็นเรื่องคัดค้านตามระเบียบของผู้ร้อง ที่ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งมาตรา ๑๐๔ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ เองแล้ว จึงเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข. มติของผู้ร้องไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะการสืบสวนสอบสวนไม่ดำเนินการให้ แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาแห่งระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวน และการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.๒๕๕๔ ข้อ ๒๗ คดีนี้มีการพิจารณารับเป็นเรื่องคัดค้านในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ แต่คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนรายงานสรุปสำนวนเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๔ ซึ่งรวมระยะเวลาสืบสวนสอบสวนเป็นเวลา ๔๑ วัน อันเป็นระยะเวลานาน เกินกว่าระเบียบข้อ ๒๗ อีกทั้งไม่ปรากฏเอกสารหนังสือคำสั่งหรือคำขออนุมัติขยายระยะเวลา ทำการสืบสวนสอบสวนต่อประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้ถูกต้อง ตามระเบียบข้อ ๒๗ การสอบสวนของคณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนจึงไม่ชอบด้วยข้อ ๒๗ แห่งระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.๒๕๕๔ ที่ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภา ท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มติของผู้ร้องจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะกระบวนการสอบสวนไม่ชอบ

ค. มติของผู้ร้องไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะผู้ร้องไม่พิจารณาเรื่องให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ กล่าวคือ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำพูนได้มีคำสั่งรับคำคัดค้านในคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ หากนับระยะเวลาการพิจารณาคำร้องคัดค้านจนถึงวันที่ผู้ร้องมีคำวินิจฉัยที่ ๓๒๖/๒๕๕๕ ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ผู้ร้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องคัดค้านถึง ๖ เดือน เป็นระยะเวลาการพิจารณาคำร้องคัดค้านที่เกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

นอกจากนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำพูนแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้คัดค้านว่า “ท่านมีพฤติกรรมที่เชื่อได้ว่าก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๗(๓) (๔) (๕) มาตรา ๕๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๙๖ โดยวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๔ ท่านได้ก่อ สนับสนุน รู้เห็นเป็นใจโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งด้วยการจัดให้มีการรื่นเรีงร้องเพลงคาราโอเกะ หาเสียงด้วยการหลอกลวงโดยกล่าวอ้างถึงผลงานในอดีตกรณีประสานงบประมาณเข้าสู่พื้นที่และจัดเลี้ยงสุรา อาหาร ให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้กับท่าน เหตุเกิด ณ ร้านอาหารแพทอง หมู่ที่ ๗ บ้านนครเจดีย์ ตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” ซึ่งการแจ้งข้อกล่าวหาดังกล่าวไม่ได้มีการแจ้งเหตุแห่งการร้องคัดค้านและไม่ได้มีการ “อธิบายข้อกล่าวหา” ให้ผู้คัดค้านทราบ เพียงแต่มีการแจ้งเพียงว่าผู้คัดค้านกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๗(๑) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ เท่านั้น ผู้คัดค้านไม่อาจทราบได้ว่า “ผู้อื่น” เป็นใคร กระทำผิดอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร เพื่อที่ผู้คัดค้านจะได้ดำเนินการชี้แจง แก้ไขข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานต่อผู้ร้องได้ถูกต้อง การแจ้งข้อกล่าวหาของผู้ร้อง จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ยกคำร้อง

ในวันนัดตรวจพยานหลักฐานผู้คัดค้านแถลงขอสละประเด็นตามคำคัดค้านข้อ ข.

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ แผนกคดีเลือกตั้งได้สอบสวนแล้ว ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวน ฟังได้ในเบื้องต้นว่า เมื่อวันที่ ๒ หรือ ๓ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นระยะเวลาภายในหกสิบวัน ก่อนวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ มีการจัดเลี้ยงที่ร้านอาหารแพทอง ตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีผู้ร่วมงานประมาณ ๔๐ คน ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นางภัทราพร บัวตุม ซึ่งภายหลังได้รับการเสนอชื่อเป็นเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์เป็นพิธีกร ดำเนินรายการ ผู้คัดค้าน นายสุขเกษม กันทาชาว และนายไพรวลัย ทาทราย ขึ้นพูดหน้าเวทีต่อหน้า ผู้ร่วมงานตามซีดีหมายเลข ๑ ต่อมาวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำ องค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ประกาศให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ ในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ผู้คัดค้านเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข ๑ เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ นายนิพนธ์ ทองพูล ผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข ๒ ยื่นคำร้องคัดค้านว่า การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ต่อมาวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ ผู้ร้องประกาศผลการเลือกตั้งให้ผู้คัดค้านเป็นนายกองค์การบริหาร

ส่วนตำบลนครเจดีย์ ผู้ร้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนแล้วเห็นว่า การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงมีคำวินิจฉัยสั่งการให้ยื่นคำร้องนี้

พิเคราะห์แล้ว คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยข้อแรกว่า กระบวนการสอบสวนที่เกี่ยวข้องกับคดีนี้ไม่ชอบด้วยข้อ ๙ แห่งระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.๒๕๕๔ หรือไม่ ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า คำร้องคัดค้านของนายนิพนธ์ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ระบุอนุมาตราแห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ แต่กลับไม่ระบุหรือไม่ปรากฏข้อเท็จจริงของแต่ละข้อกล่าวหาในแต่ละประเด็นหรือแต่ละข้อกล่าวหาและไม่ระบุพฤติการณ์ที่ทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังไม่ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับเวลารวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงถือว่าเป็นคำร้องที่ไม่ชอบด้วยข้อ ๙ (๔) แห่งระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.๒๕๕๔ ซึ่งต้องห้ามมิให้รับเป็นเรื่องคัดค้านตามข้อ ๑๖ (๑) แห่งระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.๒๕๕๔ เมื่อคำร้องคัดค้านดังกล่าวต้องห้ามรับเป็นเรื่องคัดค้านตามข้อ ๑๖(๑) การที่ผู้ร้องมีมติในคำร้องคัดค้านที่ต้องห้ามมิให้รับเป็นเรื่องคัดค้านตามระเบียบของผู้ร้องที่ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งมาตรา ๑๐๔ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ เองแล้ว จึงเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เห็นว่า คำร้องคัดค้าน

ของนายนิพนธ์ตามเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้า ๗ ระบุว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๔ ณ ร้านอาหารแพทอง ตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยในสวนข้อเท็จจริงของแต่ละข้อกล่าวหา พฤติการณ์ บุคคลและหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นายนิพนธ์แนบแผ่นซีดีพร้อมบันทึกถอดเสียงมาทำคำร้องด้วย ซึ่งแผ่นซีดีและบันทึกถอดเสียงถือเป็นส่วนหนึ่งของคำร้องคัดค้าน เมื่อพิจารณาคำร้องคัดค้านและหลักฐานแนบทำทั้งหมดแล้วเข้าใจได้ว่า ข้อเท็จจริงของแต่ละข้อกล่าวหา พฤติการณ์ รายละเอียดเกี่ยวกับวัน เวลา สถานที่และบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างไร อีกทั้งคำร้องคัดค้านได้แนบหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว คำร้องคัดค้านของนายนิพนธ์ดังกล่าวจึงเป็นคำร้องที่ชอบด้วยข้อ ๙ (๔) แห่งระเบียบคณะกรรมการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ.๒๕๕๔ และการดำเนินการของผู้ร้องชอบด้วยระเบียบและกฎหมายแล้ว

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า กระบวนการสอบสวนที่เกี่ยวข้องกับคดีนี้ ไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ หรือไม่ ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำพูน มีคำสั่งรับคำคัดค้านในคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ หากนับระยะเวลาการพิจารณาคำร้องคัดค้านจนถึงวันที่ผู้ร้องมีคำวินิจฉัยที่ ๓๒๖/๒๕๕๕ ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ผู้ร้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องคัดค้านถึง ๖ เดือน เป็นระยะเวลาการพิจารณาคำร้องคัดค้านที่เกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เห็นว่า กำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐๓ ดังกล่าว เป็นกรณีที่ผู้ร้องพิจารณาคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งหรือการนับคะแนนเลือกตั้งที่ยื่นหลังจากผู้ร้อง

ประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว โดยยื่นภายในสามสิบวันนับแต่ประกาศผลการเลือกตั้ง ตามมาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง แต่คำร้องคัดค้านการเลือกตั้งในคดีนี้ นายนิพนธ์ยื่นเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ก่อนผู้ร้องประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ คำร้องคัดค้านการเลือกตั้งดังกล่าวจึงมิใช่คำร้องคัดค้านการเลือกตั้งที่ยื่นหลังจากผู้ร้องประกาศ ผลการเลือกตั้งซึ่งผู้ร้องต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสอง การที่ผู้ร้องพิจารณาคำร้องคัดค้านดังกล่าวและมีมติจึงชอบแล้ว

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า กระบวนการสอบสวนที่เกี่ยวข้องกับคดีนี้ ไม่ชอบด้วยมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.๒๕๕๐ หรือไม่ ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดลำพูนแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้คัดค้านว่า “ท่านมีพฤติกรรมที่เชื่อได้ว่าก่อให้เกิดผู้อื่น กระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๗(๓) (๔) (๕) มาตรา ๕๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๙๖ โดยวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๔ ท่านได้ก่อ สนับสนุน รู้เห็น เป็นใจโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งด้วยการจัดให้มีการรณรงค์ร้องเพลงคาราโอเกะ หาเสียงด้วยการหลอกลวง โดยกล่าวอ้างถึงผลงานในอดีตกรณีประสานงบประมาณเข้าสู่พื้นที่และจัดเลี้ยงสุรา อาหาร ให้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้กับท่าน เหตุเกิด ณ ร้านอาหารแพทอง หมู่ที่ ๗ บ้านนครเจดีย์ ตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” ซึ่งการแจ้งข้อกล่าวหา

/ดังกล่าวไม่ได้

ดังกล่าวไม่ได้มีการแจ้งเหตุแห่งการร้องคัดค้านและไม่ได้มีการ “อธิบายข้อกล่าวหา” ให้ผู้คัดค้านทราบ เพียงแต่มีการแจ้งเพียงว่าผู้คัดค้านกระทำความผิดโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๗(๑) แห่งพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ เท่านั้น ผู้คัดค้านไม่อาจทราบได้ว่า “ผู้อื่น” เป็นใคร กระทำผิดอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร เพื่อที่ผู้คัดค้านจะได้ดำเนินการชี้แจง แก้ไขข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานต่อผู้ร้องได้ถูกต้อง การแจ้งข้อกล่าวหาของผู้ร้องจึงไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๔ วรรคสอง กำหนดไว้เพียงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องให้โอกาส ผู้ถูกคัดค้านหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบเหตุแห่งการคัดค้านหรือการกล่าวหา ซึ่งตามบันทึกการแจ้ง ข้อกล่าวหาในเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้า ๓๘ ผู้ร้องก็ดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาว่า การกระทำ ของผู้คัดค้านเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายใด มาตราใด พฤติการณ์ วัน เวลา สถานที่ และบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างไร อันพอทำให้ผู้คัดค้านทราบเหตุแห่งการคัดค้านหรือการกล่าวหา ครบถ้วนตามที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดแล้ว ส่วนการอธิบายข้อกล่าวหากี่ดี การแจ้งว่ากระทำผิด อย่างไรก็ดี รวมทั้งการก่อให้เกิดผู้ใดกระทำ สนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลใดกระทำการฝ่าฝืน กฎหมายก็ดี ล้วนเป็นรายละเอียดปลีกย่อยที่ผู้ร้องสามารถอธิบายให้ผู้คัดค้านทราบได้ด้วยวาจา อีกทั้งปรากฏว่าผู้คัดค้านก็ให้ถ้อยคำได้ถูกต้องตรงกับข้อคัดค้านหรือข้อกล่าวหาตามบันทึกถ้อยคำ และบันทึกถ้อยคำเพิ่มเติมเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้า ๔๖ ถึงหน้า ๕๒ การแจ้งข้อกล่าวหาของผู้ร้อง จึงชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น กระบวนการสอบสวนที่เกี่ยวข้องกับคดีนี้จึงชอบด้วยระเบียบ และกฎหมายดังกล่าวแล้ว

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยข้อสุดท้ายว่า การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ (๓) (๔) หรือไม่ ผู้ร้องมีนายนิพนธ์ ทองพูล นายนรินทร์ สิทธิชัยและนางสังวาล กันธรรม เป็นพยานสำคัญซึ่งให้การไว้ต่อผู้ร้องตามเอกสารหมายเลข ร.๑ หน้า ๑๙, ๒๘ และ ๑๐๖ โดยสรุปว่า ก่อนที่จะมีการจัดเลี้ยงนางสังวาลได้รับโทรศัพท์จากนางภัทราพร บัวตูม เชิญนางสังวาลในฐานะประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านหรือ อสม. หมู่ที่ ๓ บ้านแม่อาว และสมาชิก อสม. ให้ไปร่วมงานเลี้ยง โดยบอกว่าจะมีการแนะนำตัวว่าที่ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์พร้อมทีมงานของผู้คัดค้าน ในวันจัดเลี้ยงมีการเลี้ยงสุรายี่ห่อแสงโสม เบียร์ช้าง น้ำอัดลม อาหารผู้คัดค้านขึ้นพูดหน้าเวทีแสดงวิสัยทัศน์ตามซีดีหมายเลข ร.๑ และเชิญตัวแทนแต่ละหมู่บ้านร้องเพลงคาราโอเกะ โดยบอกว่า ใครร้องดีมีรางวัลให้ แต่ไม่มีผู้ชนะจึงได้รับรางวัลทุกหมู่บ้าน นางสังวาลได้รับซองสีขาวจากผู้ชายที่มากับผู้คัดค้าน นายนรินทร์เห็นเป็นเงินจำนวน ๒๐๐ บาท ส่วนผู้คัดค้านมีผู้คัดค้าน นางภัทราพร บัวตูม นายณชพล แผลงปัญญา และนายสมจิต นันทะชัย เป็นพยานสำคัญเบิกความโดยสรุปว่า วันเกิดเหตุผู้คัดค้านเดินทางไปธุระที่สวนลำไยของตนกับนายสมคิด ไชยพันธ์ และนางสุมิตรา ไชยเวียง ขากลับผ่านมาเห็นมีการชุมนุมกันที่บริเวณร้านอาหารแพทอง ผู้คัดค้านเป็นอดีตสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนเป็นที่รู้จักกันทั่วไปของคนในพื้นที่อำเภอป่าซาง ทั้งนี้ธรรมชาติของนักการเมืองเมื่อพบเห็นกลุ่มมวลชนอยู่ที่ใดไม่ว่ามากหรือน้อยก็มักจะไปเสนอตัวไปร่วมกลุ่มหรือร่วมกิจกรรมเพื่อให้เป็นที่รู้จักคุ้นเคย และให้มวลชนพบเห็น

การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มหรือของชุมชนสม่ำเสมอ เมื่อผู้คัดค้านผ่านมาพบเห็นการชุมนุมอยู่ที่หน้าร้านอาหารแพทอง ผู้คัดค้านแวะไปทักทายกับกลุ่มผู้ชุมนุมเป็นประจำ เมื่อจอดรถที่หน้าร้านอาหารแพทองพบกับนายณชพลซึ่งเป็นเจ้าของร้านชักชวนผู้คัดค้านเข้าไปร่วมกิจกรรมในร้าน โดยให้เกียรติผู้คัดค้านเพราะเป็นอดีต สจ. ส่วนนางภัทราพรผู้คัดค้านเพิ่งรู้จักกันในงานดังกล่าวว่าเป็นประธานแม่บ้านตำบลนครเจดีย์ เมื่อนางภัทราพรทราบว่า ผู้คัดค้านเป็นอดีต สจ. ก็ให้เกียรติโดยการแนะนำผู้คัดค้านให้รู้จักกับผู้มาร่วมงานตามธรรมเนียมปกติ นายณชพลแจ้งให้ผู้คัดค้านทราบว่า เป็นงานเลี้ยงของนายสมจิต ซึ่งประสงค์จะเลี้ยงแก่นักเจ้าที่เกี่ยวกับกรณีน้ำในอ่างเก็บน้ำแม่วังสำนเต็มความจุให้แก่กลุ่ม อสม. ในตำบลนครเจดีย์ ส่วนนายณชพลก็ถือโอกาสโปรโมทร้านอาหารแพทองเพราะมีการปรับปรุงเครื่องเสียงใหม่สามารถร้องเพลงคาราโอเกะได้ โดยมีการติดชื่องานว่า “เทิดไท้องค์ราชันย์” เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องจากโครงการอ่างเก็บน้ำแม่วังสำนเป็นโครงการในพระราชดำริ ในวันดังกล่าวผู้คัดค้านได้รู้จักกับนายไพโรวัลย์ ทาทราย ซึ่งเป็นอดีตสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ และพบนายสุขเกษม กัณหาชาว ข้าราชการบำนาญซึ่งเปิดร้านขายของชำในพื้นที่ตำบลนครเจดีย์ ซึ่งผู้คัดค้านไปอุดหนุนอยู่บ่อยครั้งได้มาร่วมงานด้วย โดยนายสุขเกษมพูดคุยกับผู้คัดค้านว่ามาร่วมงานตามคำชักชวนของนายสมจิตและมีความคิดอยากจะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ เมื่อได้รับคำชวนมาร่วมงานเลี้ยงจึงมาพบเพื่อทำความรู้จักกับผู้มาร่วมงาน แต่ในวันดังกล่าวนายสมจิตติดภารกิจจำเป็นเร่งด่วนต้องร่วมกับผู้ใหญ่บ้านคนอื่นทุกคนในตำบลนครเจดีย์ไปร้องของบประมาณโครงการพัฒนาชุมชนจาก

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน นายณชพลจึงขอให้ผู้คัดค้านซึ่งถือว่า
เคยมีตำแหน่งหน้าที่สูงที่สุดของบุคคลที่มาร่วมงานให้ช่วยกล่าวอะไรในงานเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติ
แทนนายสมจิต โดยการพูดในงานของผู้คัดค้านเป็นการพูดสดต่อหน้าผู้มาร่วมงาน โดยผู้คัดค้าน
กล่าวในเบื้องต้นว่างานดังกล่าวเป็นงานที่ไม่ใช่เป็นงานเลี้ยงทางการเมืองและกล่าวอารัมภบทถึง
พระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยมีบางส่วนของงานพูดเป็นธรรมชาติ
ของนักการเมืองที่มักจะพูดคุยถึงผลงานในอดีตของตนบ้างเพื่อให้เป็นที่ประทับใจของผู้รับฟังตามสมควร
แต่ผู้คัดค้านไม่ได้พูดในลักษณะหาเสียงเชิญชวนให้ผู้มาร่วมงานให้การสนับสนุนลงคะแนนเสียงใด ๆ
ให้แก่ผู้คัดค้านในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ที่จะมาถึง ผู้คัดค้านไม่เคยพูด
ให้ผู้มาร่วมงานทราบว่าผู้คัดค้านประสงค์จะลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลนครเจดีย์ ไม่เคยพูดร้องขอให้ผู้มาร่วมงานลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้คัดค้านหรือละเว้น
การลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรายใด ไม่เคยแนะนำนางภัทราพรว่าจะให้ดำรงตำแหน่ง
เป็นเลขานุการของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ นอกจากนี้ผู้คัดค้านเชิญนายไพโรวัลย์
ขึ้นมากล่าวอะไรเล็กน้อยต่อหน้าผู้มาร่วมงานเพื่อเป็นการให้เกียรติกับนายไพโรวัลย์ในฐานะ
อดีตสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ซึ่งถือเป็นคนในพื้นที่ และยังให้เกียรติเชิญ
นายสุขเกษมมาพูดต่อหน้าผู้มาร่วมงานเพราะนายสุขเกษมอยากจะทำความรู้จักกับผู้มาร่วมงาน
เมื่อพูดคุยเสร็จมีการร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี หลังจากนั้นผู้คัดค้านแจ้งให้ผู้มาร่วมงาน
ร้องเพลงได้ตามอัธยาศัยเพื่อเป็นการให้เกียรติแก่เจ้าของสถานที่เนื่องจากทราบว่าต้องการ
จะโปรโมทเครื่องเสียงของร้านที่ได้ปรับปรุงใหม่ โดยนายสมจิตและนายณชพลเป็นผู้จัดเตรียมอาหาร

เครื่องดื่ม ให้แก่ผู้ที่มาร่วมงาน ทั้งนี้ ไม่ปรากฏว่านายสมจิตและนายณชพลมีความสัมพันธ์ใด ๆ กับผู้คัดค้าน บุคคลทั้งสองไม่ได้เกี่ยวข้องเป็นผู้ช่วยหาเสียง ไม่ได้เป็นทีมงาน ไม่ได้เป็นผู้สนับสนุน หรือเป็นหัวคะแนนให้แก่ผู้คัดค้าน รวมทั้งไม่มีความสัมพันธ์อันเครือญาติกับผู้คัดค้านแต่อย่างใด โดยนายสมจิตเบิกความรับว่าเป็นผู้มอบเงินให้นายณชพลและนายณชพลเบิกความรับว่า นำเงินส่วนตัวมอบให้แก่ผู้ร้องเพลงเพื่อโปรโมทเครื่องเสียงที่ร้าน เห็นว่า ในส่วนของวันที่จัดงานเลี้ยงนั้น ตามคำร้องคัดค้านของนายนิพนธ์ที่ยื่นต่อผู้ร้อง ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ วันที่กัถ้อยคำของนายนิพนธ์และของนายรินทร์ตามเอกสารหมาย ร.๑ หน้า ๗, ๑๙, ๒๘ ระบุวันจัดงานเลี้ยงคือวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๔ แต่ฝ่ายผู้คัดค้าน มีผู้คัดค้าน นางภัทราพร นายสมจิต และนายณชพลซึ่งให้ถ้อยคำยอมรับว่า อยู่ในงานเลี้ยงด้วยโดยงานเลี้ยงจัดขึ้นวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๔ พยานบุคคลของผู้คัดค้าน อยู่ที่ร้านอาหารที่เกิดเหตุถือเป็นประจักษ์พยานโดยตรง ส่วนนายนิพนธ์เป็นผู้รับฟังเหตุการณ์จากนายรินทร์มิได้อยู่ในเหตุการณ์ด้วยตนเอง การยื่นคำร้องรวมทั้งการให้ถ้อยคำของนายนิพนธ์ และนายรินทร์อาจคลาดเคลื่อนในวันเวลาซึ่งเป็นรายละเอียดปลีกย่อยได้ คดีรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่า เหตุงานเลี้ยงคดีนี้เกิดในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๔ มิใช่วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๔ ตามคำร้องของผู้ร้อง แต่อย่างไรก็ตามคดีนี้ผู้คัดค้านมิได้โต้แย้งคัดค้านอันเป็นเหตุให้หลงข้อต่อสู้แต่อย่างใด อีกทั้งเหตุคลาดเคลื่อนดังกล่าวต่างกันเพียง ๑ วัน ไม่ว่าเหตุเกิดวันใดก็อยู่ในช่วงระยะเวลาภายในหกสิบวันก่อนวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันครบกำหนดวาระการดำรง

ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์อันต้องห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการเพื่อ
จูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ วรรคสอง ดังนั้น แม้ข้อเท็จจริง
ดังกล่าวตามที่ปรากฏในการพิจารณาจะแตกต่างจากข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในคำร้องแต่ก็มีใช้
ข้อสาระสำคัญ ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ แผนกคดีเลือกตั้ง จึงพิจารณาคดีนี้ตามข้อเท็จจริง
ที่พิจารณาได้ความได้ ประเด็นต่อมาว่า ผู้คัดค้านได้ก่อ สนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจให้มี
การจัดเลี้ยงดังกล่าวหรือไม่ เห็นว่า ตามแผ่นซีดีหมายเลข ๖๑ ซึ่งผู้คัดค้านยอมรับว่าได้พูด
ตามที่บ้านทักไว้จริง ปรากฏว่า ผู้คัดค้านพูดต่อหน้าผู้อยู่ในงานเลี้ยงซึ่งล้วนแต่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
เกี่ยวกับทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาตำบลนครเจดีย์ให้เป็นตำบลอันดับหนึ่งในอำเภอป่าซาง
ในอีก ๔ ปีข้างหน้า อันหมายถึงในช่วงวาระการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
และแนะนำผู้ร่วมงานซึ่งจะมอบหมายให้ทำหน้าที่รองและผู้ช่วย นอกจากนี้ส่วนท้ายของการพูด
ผู้คัดค้านยังพูดเชิญชวนให้ผู้ร่วมงานทุกหมู่บ้านร้องเพลงคาราโอเกะพร้อมบอกว่าหากใครร้องเพลงดี
จะมีรางวัลจาก...(ฟังเสียงพูดได้ไม่ชัด) แม้ผู้คัดค้านจะเบิกความอ้างว่า เดินทางกลับจากสวนลำไย
เพียงผ่านมาที่ร้านเกิดเหตุและแวะทักทายประชาชนตามวิสัยของนักการเมือง พร้อมทั้งมีนายสมจิต
และนายณชพลเบิกความรับว่าเป็นผู้จัดเตรียมงานเลี้ยงและมอบเงินให้แก่ผู้ร้องเพลงคาราโอเกะ
เพื่อเป็นการชักชวนให้ประชาชนมาใช้บริการที่ร้านก็ตาม แต่พฤติการณ์ที่ผู้คัดค้านพูดถึงทิศทาง
และเป้าหมายในการพัฒนาตำบลนครเจดีย์ แนะนำผู้จะหน้าที่รองและผู้ช่วยของตนต่อหน้า
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลดังกล่าว ผู้ฟังย่อมเข้าใจได้ว่าผู้คัดค้านมีเจตนาอย่างไรจึงพูดเช่นนั้น

โดยไม่ต้องมีคำพูดชักจูงให้ลงคะแนนเสียงให้แก่ตนเองหรืองดเว้นการลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครใดโดยตรง จากถ้อยคำของผู้คัดค้านที่เชิญบุคคลต่าง ๆ ขึ้นพูด เชิญร้องเพลงคาราโอเกะ พร้อมทั้งบอกว่ามีรางวัลให้แก่ผู้ร้องเพลงดีที่สุด แสดงว่าผู้คัดค้านทราบขั้นตอนการดำเนินงานในการจัดงานเลี้ยงเป็นอย่างดีและย่อมมีความหมายอยู่ในตัวว่าผู้คัดค้านทราบว่าจะมีการให้ทรัพย์สินแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แม้เงินที่แจกแก่ผู้ร้องเพลงและที่ใช้ในการจัดงานเลี้ยงจะมีใช้ของผู้คัดค้านดังผู้คัดค้านกล่าวอ้างและแม้จะมีได้ให้เงินแก่ทุกคนที่อยู่ในงาน แต่ก็ได้ความว่าให้ครบทุกหมู่บ้านที่มาแล้ว เมื่อผู้คัดค้านรู้ยู่่าจะมีการจัดกิจกรรมดังกล่าว รู้ยู่่าจะมีการให้ทรัพย์สินแก่ผู้ร้องเพลงแล้วใช้คำพูดทางการเมืองเป็นนัยโดยอ้อมเพื่อชักจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าว การจัดเลี้ยงก็ตีการให้เงินแก่ผู้ร้องเพลงก็ตีจึงเป็นเพียงเครื่องมือหรือกลอุบายในการให้เงินเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองมากกว่าเพื่อการอย่างอื่นหรือเพื่อโปรโมทร้านดังที่นายณชพลเบิกความข้อที่ผู้คัดค้านต่อสู้ว่า ไม่ปรากฏว่านายสมจิตและนายณชพลมีความสัมพันธ์ใดกับผู้คัดค้าน ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ได้เป็นทีมงาน ไม่ได้เป็นผู้สนับสนุนหรือหวัคະແນนให้ผู้คัดค้านนั้น เห็นว่า การที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดเป็นเรื่องภายในจิตใจ หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่แสดงให้ปรากฏในที่สาธารณะแล้ว บุคคลทั่วไปย่อมไม่ทราบ ดังนั้น การที่ไม่ปรากฏว่านายสมจิตและนายณชพลมีความสัมพันธ์กับผู้คัดค้าน ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ได้เป็นทีมงาน ไม่ได้เป็นผู้สนับสนุนหรือหวัคະແນนให้ผู้คัดค้าน ก็ไม่ได้หมายความว่า

ทั้งสองคนไม่อาจกระทำการใดอันเป็นการสนับสนุนผู้คัดค้าน พฤติการณ์แห่งคดีฟังได้ว่า ผู้คัดค้านได้ก่อสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการจัดเลี้ยงดังกล่าว ข้อที่ผู้คัดค้านต่อสู้ทำนองว่า การที่พยานผู้ร้องอ้างว่ามีผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านอยู่ในงานเลี้ยงครบทุกคน แต่ในตำบลนครเจดีย์มี ๑๓ หมู่บ้าน จึงต้องมีผู้ใหญ่บ้าน ๑ คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ละ ๒ คน รวม ๓๙ คน หากรวมทั้งหมดจะขัดกับความเป็นจริง เนื่องจากผู้ไปร่วมงานเลี้ยงมีประมาณ ๔๐ คน และส่วนหนึ่งเป็น อสม. ประจำหมู่บ้านนั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕๗ บัญญัติห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการเพื่อบังคับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง... ฉะนั้น หากผู้อยู่ในงานเลี้ยงเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งและมีการกระทำการเพื่อบังคับก็เป็นความผิดตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวจะเป็นสมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้อยู่ในงานเลี้ยงคดีนี้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ข้อต่อสู้ดังกล่าวของผู้คัดค้านจึงฟังไม่ขึ้น ส่วนข้อต่อสู้อื่นนอกจากนี้ ไม่มีผลทำให้คำวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไป ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ แผนกคดีเลือกตั้งไม่รับวินิจฉัยทางใต้สวนพยานหลักฐานของผู้ร้องมีน้ำหนักรับฟังได้ว่าผู้คัดค้านมีส่วนก่อสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจให้ผู้อื่นทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ และเลี้ยงผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๕๗(๓) (๔) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ และการกระทำดังกล่าวมีส่วนให้การเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร

ส่วนตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามมาตรา ๘๗ มีเหตุให้ต้องเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้านและจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ แทนผู้คัดค้านตามคำร้องของผู้ร้อง

จึงมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ใหม่แทนผู้คัดค้านและให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้านมีกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันมีคำสั่ง.

นายอดิศักดิ์ ตันตวงค์

นายรัฐพลี ตั้งใจตรง

นายชาตรี หาญไพโรจน์